

Parochie Maria Sterre der Zee

Jaarverslag 2020

Voorwoord

pastoor drs. Dolf Langerhuizen

Een roerig jaar, dat mag van het jaar 2020 gezegd worden. De ontstane crisis had grote impact op mensen, bedrijven, organisaties en de kerken in ons land. Wat we meemaakten ging voorbij aan landgrenzen, identiteiten en culturen. De verspreiding van het coronavirus heeft ondubbelzinnig duidelijk gemaakt hoezeer onze wereld geglobaliseerd is. Ook in onze Haagse parochie Maria Sterre der Zee kunnen we erover meepraten. Geplande activiteiten kwamen kortere of langere tijd stil te liggen. Steeds weer was aandacht geboden voor wat wel of niet was toegestaan, om besmetting en ziekte te voorkomen. Dit roerige jaar vol gemis en afzien, liet ook zien dat een jaar getekend door crisis ook iets goeds kan brengen.

Een jaar waarin we ondanks alles door werkten, waar werd gebeden en Liturgie gevierd, waar aandacht en zorg was voor elkaar en waarin we zo goed als mogelijk hebben samengewerkt. Vaak noodgedwongen op afstand.

Het jaar 2020 ligt alweer enige tijd achter ons. Terugkijkend zie je altijd iets dat beter of anders had gekund. Daar kunnen we van leren. Ook daarvoor is dit jaarverslag van onze parochie bedoeld. Een parochie zonder vrijwilligers kan niet functioneren. Oprecht ben ik jullie allen dankbaar, voor jullie toewijding en inzet. In iedere kerk waren maatregelen nodig opdat kerkbezoekers veilig aan de Liturgie konden deelnemen. Velen hebben zich daarvoor ingezet. Zonder jullie inzet had onze parochie niet kunnen functioneren in dit jaar van crisis. Ik denk hierbij ook aan het crisisteam, ons parochiebestuur, mijn collega's in het pastoraal team. Ook voor jullie was het soms afzien, steeds weer aanpassen, maar ook hebben we samen creatief meegedacht en gedaan wat geboden was. Geloof, Inspiratie, collegialiteit en humor hebben ons zeker geholpen! Dat geldt ook voor onze assistenten, de broeders van St. Jan en de leden van de gemeenschap Hircos. Iedereen wil ik via deze weg bedanken voor uw en jouw betrokkenheid bij onze parochie het afgelopen jaar. Was kerkbezoek een aantal weken niet en daarna in geringe mate mogelijk: dank aan al degenen die ondanks alles trouw meevierden in de Liturgie op zondag en ook op de weekdays. Al degenen die trouw bleven bidden voor de parochie en de pastores. Ik bedank ook de vele mensen die onze geloofsgemeenschappen financieel en ook extra

zijn blijven steunen. Een mooie tekst van Jezus die uitdrukt waaraan de Kerk herkenbaar is, lees ik in het vijfde hoofdstuk van het Mattheüs- Evangelie (13-16). Hier zegt Jezus het volgende tegen zijn leerlingen:

Gij zijt het zout der aarde. Maar als het zout zijn kracht verliest, waar mee zal men dan zouten? Het deugt nergens meer voor dan om weggeworpen en door de mensen vertrapt te worden. Gij zijt het licht der wereld. Een stad kan niet verborgen blijven als ze boven op een berg ligt! Men steekt toch ook niet een lamp aan om ze onder de korenmaat te zetten, maar men plaatst ze op de standaard, zodat ze licht geeft voor allen die in huis zijn. Zo moet ook uw licht stralen voor het oog van de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader verheerlijken die in de hemel is.

Zout brengt smaak in het leven en licht maakt dat we elkaar blijven zien en in de ogen kunnen kijken. Onze parochie Maria Sterre der Zee wens ik toe dat we voor veel mensen het verschil maken in onze mooie stad Den Haag, door het Evangelie van Jezus Christus te leven en uit te dragen. Dat we Inspiratie mogen brengen en beleven, juist in deze periode van crisis. Dat we smaakmakers en Lichtbrengers mogen zijn, kortom: een parochie die uitnodigt om geloof te vieren en te beleven, waar je welkom en gekend bent.

Jaarverslag 2020

1 Inleiding

Het jaarverslag 2020 geeft een overzicht van activiteiten van en in de Rooms katholieke parochie Maria Sterre der Zee te Den Haag en is tevens de verantwoording van het parochiebestuur over zijn werkzaamheden.

Door de covid-19 pandemie en de daaruit voortvloeiende strenge maatregelen om besmettingen tegen te gaan was het aantal parochiële activiteiten schaars.

Het bestuur dankt dan ook van harte iedereen die een bijdrage, in welke vorm dan ook, heeft gegeven aan de verdere ontwikkeling van onze parochie.

2 Bestuur

Samenstelling

Het parochiebestuur bestond per 31 december 2020 uit de volgende leden:

- Pastoor A.L. Langerhuizen (voorzitter)
- Dhr. J.E.P. Maas (vicevoorzitter)
- Dhr. F.M. Fox (secretaris)
- Dhr. H.C.P.J. van Ruijven (penningmeester)
- Mw. K.D. Donk (jeugd en jongeren)
- Dhr. D.F.H. Mekking (digitale communicatie)
- Dhr. A.C.M. van der Sluijs (projecten)
- Dhr. H.A. Vrins (fondsenwerving en culturele gemeenschappen)
- Dhr. A.F. Keijzer (gebouwen)

Het bestuur kwam elfmaal voor reguliere vergaderingen bijeen. Daarnaast was er op 5 oktober 2020 een extra overleg met vicaris-generaal Van Deelen en algemeen econoom Bakker. Ten gevolge van de covid-19 maatregelen was het merendeel van de vergaderingen digitaal.

Door de covid-19 pandemie was het niet mogelijk voor het parochiebestuur om de verschillende geloofsgemeenschappen van de parochie te bezoeken. Doel hiervan is om met leden van pastoraatgroepen en beheercommissies van gedachten te wisselen over ontwikkelingen binnen parochie en betreffende de geloofsgemeenschap.

Diverse bijeenkomsten die door de gemeente Den Haag en het bisdom Rotterdam werden georganiseerd gingen niet door of vonden online plaats.

Dhr. Dolf van der Sluijs ontving op 1 maart tijdens een feestelijke eucharistieviering in de kerk aan de Elandstraat uit handen van pastoor Langerhuizen de pauselijke waardering Bene Merenti (voor een verdienstelijk persoon). Hij vierde die dag zijn 40-jarig jubileum als collectant. Daarnaast heeft hij zich gedurende vele jaren op verschillende terreinen onder andere via het lidmaatschap van het parochiebestuur verdienstelijk gemaakt voor de parochie.

Wijzigingen in bestuur

Tijdens het verslagjaar wijzigde de samenstelling van het parochiebestuur. Dit jaar geen bestuurswisselingen maar aanvullingen op het huidige bestuur: mevrouw

K.D. Donk kwam het bestuur versterken op het terrein van 'jeugd en jongeren' en de heer D.F.H. Mekking kreeg de portefeuille 'digitale communicatie'. Een portefeuille die in dit coronajaar meer dan de volle aandacht kreeg.

Centraal Parochiesecretariaat

Binnen het Centraal Parochiesecretariaat was er een personele wijziging. Mevrouw L.H.A. (Lisette) van Oordt kreeg een baan bij het Bisdom Amsterdam-Haarlem. Mevrouw M.M. (Monique) Meeussen volgde haar op in de functie van Hoofd Centraal Parochiesecretariaat. Samen met mevrouw M.S. (Maggie) Lagers is zij verantwoordelijk voor het functioneren van het Centrale Parochiesecretariaat. Tot de werkzaamheden behoren het ondersteunen van het parochiebestuur en het pastoraal team, roosters van de vieringen op de website en in parochieblad Stella Maris plaatsen, notuleren van diverse overleggen waaronder het pastoraal teamoverleg en het parochiebestuur

en het beantwoorden van schriftelijke en telefonische verzoeken. Het Centraal Parochiesecretariaat onderhoudt ook contacten met de secretariaten van de verschillende geloofsgemeenschappen.

Beheercommissies

Per 31 december 2020 bestonden de beheercommissies uit de volgende parochianen:

H. Agnes

- mw. J. Spoelder (secretaris, voorzitter a.i.)
- dhr. H.L.A. Habraken (budgethouder)
- mw. J.C.P.M. van der Klaauw

H. Antonius Abt

- mw. A.L.I. Damen-Spruit (voorzitter a.i.)
- dhr. A.C.J. de Rouw (secretaris)
- dhr. P. E. Plasschaert (budgethouder)
- mw. A.M.E.L. Beeloo-Jacobs (lid)
- dhr. W. van de Camp (lid)

H. Driekoningen

- dhr. J.J.J.M. Oomen (secretaris)
- dhr. P.N.M. Winnubst (budgethouder)

H. Ignatius van Loyola

- dhr. R. Wiegant (voorzitter),
- mw. Y. Groenewegen (secretaris)
- dhr. W. Niemantsverdriet (budgethouder)

H. Jacobus de Meerdere

- dhr. M. Huisman (voorzitter en budgethouder)
- dhr. F. Hoefsmid (secretaris)
- mw. M. Nagel (vrijwilligers)
- mw. T.J.M.A. Athmer (pr en communicatie)
- dhr. A.C.C.M. van der Wee (lid)

H. Willibrord

- dhr. G. van Dommelen (voorzitter)
- dhr. J.M. Fillikes (secretaris)
- mw. S.A.J. Bernadina (gebouwen)
- dhr. W. Niemantsverdriet (budgethouder)

Crisisteam

In de tweede helft van maart 2020 is in de parochie een crisisteam opgericht met als opdracht maatregelen te nemen om een veilige kerk te creëren, waarin bezoekers, vrijwilligers en voorgangers veilig zouden kunnen werken.

De allerbelangrijkste maatregel voor het crisisteam was de veiligheid waarborgen voor iedereen in onze parochie en een duidelijke communicatie hierover intern en extern.

Om dat te bereiken was een wekelijks maar in het begin een dagelijks overleg nodig. Er was een vertaling nodig van de landelijke richtlijnen van de overheid en van de Nederlandse bisschoppenconferentie. Deze werden door het crisisteam vertaald naar een werkinstructie voor de parochie, waarbij eenduidigheid voor alle geloofsgemeenschappen voorop stond. Vanwege de diversiteit tussen de kerken was dat zeker in het begin lastig. Bovendien moesten aan alle kerken hygiënemiddelen (gel, spray, handschoenen en mondkapjes) en hulpmiddelen (tape, pincet en communiescherm) worden verstrekt.

Alle geloofsgemeenschappen werd gevraagd om binnen de landelijke en parochiële kaders voor hun gebouwen een gebruiksplan te maken: een lokaal draaiboek voor vieringen en activiteiten. Een belangrijk onderwerp in het gebruiksplan is hoe kunnen we de parochianen in de kerk plaats laten nemen, rekening houdend met 1,5 meter afstand.

Voor het houden van vieringen in de kerk is het nodig dat per viering drie vrijwilligers beschikbaar zijn om

de parochianen te begeleiden bij hun bezoek aan de kerk. Voor koren, lectors, voorgangers en acolieten kwamen aparte richtlijnen, evenals voor het uitreiken van de H. Communie met behulp van een pincet en een communiescherm. Om dit te bereiken is heel veel werk verzet door de beheercommissies en pastoraatgroepen van alle geloofsgemeenschappen.

In oktober, toen bleek dat kerken maximaal dertig bezoekers mochten ontvangen, is de digitale applicatie Meevieren.nl geactiveerd waarmee bezoekers online voor vieringen kunnen reserveren of telefonisch via de lokale secretariaten.

3 Activiteiten en ontwikkelingen in de parochie

Docbase

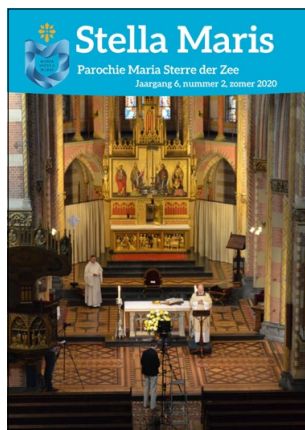
In 2019 was de conversie van het administratieprogramma met alle gegevens van de parochianen Navision naar Docbase een feit. Docbase is een wijdverspreid administratieprogramma waarmee een groot aantal instellingen en de overheid werken. De Nederlandse kerkprovincie heeft enige jaren geleden het besluit genomen dit programma in te zetten ter vervanging van het programma Navision. De conversie heeft nog niet geleid tot een adequaat gebruik van Docbase en kent nog veel hulpvragen bij de vrijwillige gebruikers op onze secretariaten. Medewerkers van het bisdombureau doen er alles aan om problemen telefonisch of ter plekke te verhelpen.

Samen met de heren A. Sosef en L. van Steijn organiseerde F. Fox in 2020 twee bijeenkomsten in onze parochie waar gebruikers van Docbase vragen konden stellen ter bevordering van het juiste gebruik van Docbase. Er is een werkplan opgesteld om Docbase zo efficiënt mogelijk in te kunnen gaan zetten voor de parochie-administratie met name voor de actie Kerkbalans 2021. Helaas wordt Docbase nog niet in alle administraties van onze parochie op een juiste manier ingezet.

Parochieblad Stella Maris

In het verslagjaar kwam het parochieblad Stella Maris zevenmaal uit. Ook dit jaar verscheen er een kerstnummer. Opvallend was dat de omvang van het parochieblad gaandeweg het jaar toenam in aantal pagina's. Een hoopvol teken van een actieve parochie!

In deze jaargang besteedde de redactie onder andere aandacht aan 75 jaar bevrijding van Nederland. Verschillende personen kwamen aan het woord die het bombardement op het Bezuidenhout hadden meegemaakt. Een nieuwe rubriek vormde de berichtgeving over het Multicultureel Ontmoetingscentrum (MOC) in de Schilderswijk. Verschillende parochianen zijn op bestuurlijk niveau betrokken bij het MOC. En ook dit jaar bereikten enkele parochianen de leeftijd van 100 jaar. Er vond een interview met hen plaats en zij kregen een fraai boekje overhandigd door pastoor Langerhuizen.

Het proces van integratie van de maandberichten in Stella Maris lag dit jaar stil. Geplande informatiebijeenkomsten konden vanwege corona geen door-gang vinden.

Transparante Kerk

Met de Transparante Kerk proberen we de Rooms katholieke kerk onder de aandacht te brengen van een breder publiek en met name onder een jonger publiek. Daarvoor neemt de werkgroep aan zoveel mogelijk "events" in de stad deel. Dit varieert van cultuur- en bevrijdingsfestivals tot de introductiedagen van nieuwe studenten. Met deze werkwijze zal het duidelijk zijn dat de nadruk ligt op het zomerseizoen.

Dat het voorjaar met het bevrijdingsfestival, de zomer en het najaar met de cultuurfestivals en tenslotte de kerstmarkten het hebben afgelegd tegen het coronavirus behoeft geen betoog. Daarom hebben wij gedurende 2020 geen enkele keer de kerk mogen opblazen.

Voor het komende jaar zijn we weer vol goede moed en hopen we weer aan de nodige festivals te kunnen deelnemen. Om dat allemaal mogelijk te maken is het wel nodig dat de kerngroep vrijwilligers verder wordt versterkt.

Kerk en goed

Onze parochie is eigenaar van diverse kerkgebouwen en pastorieën. Het grootste deel hebben we als parochie Maria Sterre der Zee zelf in gebruik, dit zijn:

Geloofsgemeenschap	Kerkgebouw
Agnes	H. Agnes (Beeklaan)
Antonius Abt	H. Antonius Abt (Scheveningseweg) Lourdeskapel (Berkenbosch Blokstraat)
Driekoningen	H. Paschalis Baylon (Wassenaarseweg) Onbevlekt Hart van Maria (Bloklandenplein)
Ignatius	O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Elandstraat)
Jacobus	H. Jacobus de Meerdere (Parkstraat)
Willibrord	H. Martha (Hoefkade)

De andere kerken in ons eigendom die niet door ons gebruikt worden zijn: H. Teresia van Avila (Westeinde), deze kerk is permanent verhuurd aan de Poolse parochie Johannes Paulus II. Het huurcontract is in 2020 goedgekeurd en ondertekend.

H. Theresia van Lisieux (Apeldoornsesteenweg), deze kerk is vele jaren geleden aan de eredienst onttrokken en verkocht, de overdracht kan echter pas plaatsvinden als de koper van de kerk alle vergunningen heeft. Na een definitieve afwijzing van de bouwplannen door de gemeente in 2019, is er nu zicht op goedkeuring en vergunningen voor een aangepast bouwplan. Het zou fijn zijn als dit in het komende jaar eindelijk geregeld zou zijn.

In 2020 zijn er enkele grote werkzaamheden uitgevoerd aan onze gebouwen.

Zo zijn bij de Lourdeskapel de deels kapotte dakramen vernieuwd. Hierdoor is alles weer veilig en bovendien is er minder warmteverlies waardoor de stookkosten lager moeten worden.

De parochiezaal in de pastorie van de Agnes is helemaal opgeknapt, waarbij nadrukkelijk rekening is gehouden met de wensen van de Spaanstalige gemeenschap, maar ook met wensen van de voedselbank.

Bij het dak van de pastorie van de Paschalis Baylon dreigde een aantal dakpannen naar beneden te vallen, dit is met spoed gerepareerd. Nu moeten we er weer 20 jaar veilig en droog kunnen zitten.

Na een controle door de brandweer in de Marthakerk zijn aanduidingen van de nooduitgangen en de deursloten verbeterd. De noodverlichting kan pas begin 2021 worden hersteld, omdat de onderdelen door de coronacrisis een tijd niet leverbaar waren.

Een belangrijk uitgangspunt voor het onderhoud aan de kerken is dat we alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud uitvoeren. Dat betekent tevens dat er wel eens iets defect of minder mooi kan zijn, maar dat we bewust (even) wachten met het onderhoud of een reparatie. Op die manier willen we als parochiebestuur uw geld zo goed mogelijk besteden.

Een ander punt van aandacht blijft het energieverbruik. We willen de stijgende uitgaven voor energie beperken, en we nemen verantwoording voor het verduurzamen van onze aarde. We moeten hier voortdurend aandacht aan blijven schenken.

Derde geldstroom

De kern van de derde geldstroom inkomsten wordt gevormd door de concerten van de verschillende overwegend amateurkoren. Met name mensen van de Antonius Abt maar ook de vrijwilligers van de H. Ignatius en de H. Agnes steken veel tijd en energie in het realiseren van zoveel mogelijk concerten. De vraag naar onze locaties is alleen maar toegenomen omdat het voor de koren bijna onmogelijk is om gebruik te maken van de theatervoorzieningen die Den Haag biedt. Bijna steeds zijn deze niet in het weekend beschikbaar en daarnaast is doorgaans de huurprijs te hoog. Onze kerkgebouwen zijn om reden van prijs, gastvrijheid en uitstraling dan ook zeer gewild.

Het afgelopen jaar heeft dat niet zo mogen zijn. De terecht beperkende regelgeving en de kwetsbaarheid van onze vrijwilligers hebben deze inkomstenstroom geheel doen opdrogen.

Ondertussen komen de eerste aanvragen weer binnen voor het najaar en verder maar het blijft nog even afwachten of we deze kunnen honoreren en realiseren. Immers ook onze vrijwilligers hebben geleden onder het coronavirus zodat het nog even de vraag is hoe we deze activiteiten straks weer zullen hervatten.

Geloofsleerlingen

Een grote groep geloofsleerlingen heeft zich vanaf 2019 voorbereid om door de sacramenten van doopsel en vormsel in de Rooms katholieke kerk te worden opgenomen. Elf mensen - onder wie vijf uit één gezin - hebben zich in dertien avonden verdiept in het katholieke geloof en de katholieke kerk. Twee van hen waren al katholiek gedoopt, maar verlangden alsnog het sacrament van het vormsel te ontvangen. Naast de catechetische avonden werden rondleidingen gegeven. De avonden werden verzorgd door pastoraal werkster Marijke Witteman en parochievicaris Ad van der Helm in de pastorie van de Jacobusgemeenschap. Helaas kon de opname in de kerk niet plaats vinden in de Paasnacht zoals gebruikelijk. Na de zomer was het weer mogelijk om vieringen te houden en daarom werden op zaterdag 26 september alsnog tijdens een eucharistieviering de sacramenten van doopsel, vormsel en communie aan deze groep toegediend. De bisschop van Rotterdam heeft de nodige toestemmingen hiervoor gegeven en de geloofsleerlingen door middel van een brief welkom geheten in de Rooms katholieke kerk.

Inmiddels is een nieuwe groep aangetreden van acht personen die gestart zijn met dezelfde reeks avonden. Diaken Van Zoelen heeft zich na de pensionering van pastor Marijke Witteman bij de voorbereidingen aangesloten. We worden hierbij ondersteund door Jospier Jongeneelen. Door de coronamaatregelen werden de bijeenkomsten stilgelegd, maar deze werden via de digitale weg hervat in 2021.

Oecumene

Nadat het jaar 2020 voorspoedig begonnen was met een mooie oecumenische gebedsviering in het kader van de Gebedsweek voor de eenheid in de Sint Jacobuskerk en een oecumenische viering in Scheveningen, verhinderden de coronamaatregelen veel van de oecumenische ontmoetingen en vieringen in 2020. Een aantal vieringen werd afgelast. De vergaderingen van de Haagse Gemeenschap van Kerken (HGK) werden beperkt tot digitale vergaderingen waar weinig ruimte was voor ontmoeting en verdieping.

Niettemin werden met digitale creativiteit alternatieven ontwikkeld. De 4 mei herdenking in de Grote kerk werd via livestream uitgezonden. Ongeveer 1.000 mensen hebben gekeken naar deze herdenking waar doorgeschakeld werd naar de Nationale herdenking, met de toespraak van de koning op de lege Dam: een indrukwekkend moment. Deze herdenking waar de Haagse Gemeenschap van Kerken intensief bij betrokken was (voorzitter Van der Helm sprak in deze viering) is de basis voor het opnieuw oppakken van een verloren traditie van een Haagse herdenking van de Tweede Wereldoorlog. Nu wordt gewerkt aan een stadsbrede herdenking waar ook de burgemeester van Den Haag bij aanwezig is. Deze moet in 2021 plaatsvinden in samenwerking met de Stichting Prinsjesdagviering.

De JomHashoa viering werd geannuleerd, evenals de Ketu Koti bijeenkomst en de Herdenking van de Oorlog in voormalig Nederlands-Indië. Er werd een bescheiden herdenking gehouden van de omgekomen vluchtelingen op zondag 1 november bij de Tweede Kamer. Kaarsen werden ontstoken en gedichten gelezen. Bij de alternatieve 3 maart herdenking participeerde diaken Van Zoelen.

Een groot succes was de digitale adventskalender. Dit initiatief van de DuitsLuthers evangelische predikant bood in 24 dagen bezinning vanuit christelijke kerken en enkele gasten zoals de minister-president, de burgemeester en enkele ambassadeurs. Ook enkele niet-christelijke gasten leverden een bijdrage. De kalender was via verschillende kanalen te zien: een frisse vormgeving (met hulp van een student van de Kunstacademie) werd via Facebook en de website van de HGK bekend gemaakt.

De maandelijkse gebeden op het plein vóór de Sint Jacobus (Vredesplein vanwege Coventry) gingen maandelijks door omdat er buiten geen beperkingen waren. In oktober waren de ambassadeurs van Frank-

rijk en Oostenrijk aanwezig vanwege de aanslagen in Nice en Wenen. Ook de apostolisch nuntius sloot aan bij het gebed alsmede minister Sigrid Kaag. Verdere activiteiten kunnen gelezen worden op oecumenedenhaag.nl

Een ander hoogtepunt was de Prinsjesdagviering. Deze vindt normaal plaats in de Grote of Sint Jacobskerk, maar omdat daar de Troonrede gehouden werd vanwege corona, moest een alternatief bedacht worden. De geloofs-gemeenschap Sint Jacobus heeft gastvrijheid verleend aan dit evenement, waarbij 90 personen aanwezig waren. Er was ondersteuning van de beheer-commissie en van het koor; gastvrouwen hielpen om een beperkt aantal gasten te ontvangen. Onder hen de minister president, en andere kabinetsleden, kamerleden en vertegenwoordigers van religies en levensbeschouwelijke stromingen. Tien vredestitichers kwamen aan het woord door middel van filmpjes die in de kerk werden getoond, omlijst door toespraken en muziek. Het werd ook direct uitgezonden via NPO2 waar ongeveer 25.000 mensen naar gekeken hebben. Dit heeft geleid tot een structurele samenwerking met Nachtzon Media.

Een verslag en de registratie is te zien op www.prinsjesdagviering.nl.

MOV

Graag hadden de werkgroepen Missie, Ontwikkeling en Vrede, evenals in 2019, reclame gemaakt voor een door Vastenactie goedgekeurd aansprekend eigen project, want dat is ons goed bevallen. Helaas heeft de start van het voor dit jaar beoogde project vertraging opgelopen. Daarom is de aandacht gericht op de voorbeeldprojecten van Vastenactie. De Vastenactie campagne 'Werken aan je Toekomst' stond in het teken van beroepsonderwijs en ondernemerschap in ontwikkelingslanden. Een goede opleiding stelt mensen namelijk in staat een redelijk inkomen te verdienen en eventueel een eigen bedrijfje op te zetten. Vastenactie heeft een paar goede voorbeelden gegeven: de pluimveefokster Eshita in Bangladesh, Patrick uit Zambia die naailes geeft aan gehandicapten en Dennis, ook uit Zambia, die een vakopleiding krijgt en les volgt in bedrijfskunde en handel. Aan het thema en de voorbeeldpersonen is aandacht besteed in Stella Maris, de lokale maandberichten en in de kerken. Ondanks het beëindigen van de publieke zondagvieringen gedurende de Vastentijd is er in onze parochie nog een behoorlijk bedrag binnengekomen: een kleine € 5.300,=.

Tijdens de Adventstijd hebben we ons, evenals in 2019, aangesloten bij het thema van de landelijke Adventsactie: 'Delen smaakt naar meer, Uw steun voedt moeder en kind', over het voorkómen van ondervoeding bij vrouwen, baby's en kleine kinderen. Adventsactie heeft diverse projecten belicht, die

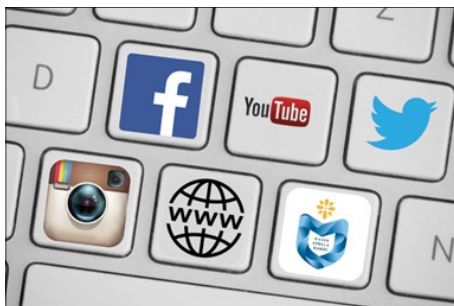
ervoor zorgen dat gezinnen zelf groente, granen en fruit kunnen verbouwen en op die manier beschikken over gezond en gevarieerd voedsel. Het gekozen voorbeeldproject was in de Democratische Republiek Congo in de regio Goma. In die regio zijn vanwege extreem politiek geweld mensen massaal op de vlucht geslagen en gevlucht naar een veiliger gebied. Daar hebben de moeders van 50 ontheemde en kwetsbare gezinnen zaden gekregen om hun gezinnen beter te kunnen voeden. De gezinnen hebben ook middelen gekregen om gezamenlijk groenten te verbouwen en krijgen les in verkooptechniek om hun producten goed op de lokale markten te kunnen verkopen. Ook voor dit project is aandacht gevraagd in Stella Maris, de lokale maandbladen en de kerken. De Adventsactie heeft in onze parochie een kleine € 3.200 opgebracht.

Website en social media

De parochie heeft in 2020 op de website www.rkdenhaag.nl 56.762 bezoekers mogen ontvangen (in 2019 waren dit er 56.171). Dat betekent dat de parochie 591 bezoekers meer op haar website heeft mogen ontvangen dan in 2019. Ook de social media van de parochie hebben een opmars gemaakt: steeds meer mensen weten de weg naar www.facebook.com/rkdenhaag, onze Facebook-pagina, en Twitter www.twitter.com/rkdenhaag te vinden. Zo kregen we er bijvoorbeeld 107 nieuwe volgers bij op Facebook.

Door corona is de kracht van de digitale communicatie gebleken. In 2020 heeft de parochie besloten om een YouTube-kanaal www.youtube.com/c/RKDenHaag2015 op te richten. Momenteel zijn er 200 mensen geabonneerd op dit YouTube-kanaal. Met het oog op de toekomst en de jongeren heeft de parochie in 2020 een Instagram account www.instagram.com/rkdenhaag aangemaakt. Te zien is dat er steeds meer mensen reageren op de geplaatste berichten op de social media.

Het parochiebestuur bedankt de webmaster, het social media team en alle webredacteurs voor hun inzet in 2020! En in 2021 willen we onze digitale aanwezigheid graag doorzetten en vergroten. Daarom is Derek Mekking sinds oktober 2020 benoemd tot lid van het parochiebestuur met de portefeuille digitale communicatie. Hij richt zich op de toekomst van de website en de social media van onze parochie Maria Sterre der Zee.

Sinds november 2019 kent de parochie een werkgroep communicatie waarin alle zaken rond communicatie in en vanuit de parochie worden besproken. Leden van de werkgroep zijn: pastoor Dolf Langerhuizen, Lisette van Oordt, Celine Timmerman, Monique Meeussen en Derek Mekking. In het verslagjaar verlieten Lisette (in verband met aanvaarding van een functie elders) en Celine (om persoonlijke redenen) de werkgroep. Om een snelle communicatie met de parochianen te realiseren verschijnen er onder verantwoordelijkheid van deze werkgroep onregelmatig digitale nieuwsbrieven.

Personeel en zorg

Een parochie kan niet zonder vaste medewerkers, pastoraal medewerkers, bestuur en vrijwilligers. Het parochiebestuur is werkgever van het team vaste medewerkers. Leden van dit team zijn:

Parochiesecretariaat

- mevrouw M. Lagers
- mevrouw L. van Oordt (tot 1 juli 2020)
- mevrouw M.Meeussen (vanaf 1 juli 2020 als vrijwilliger)

Kosters

- de heer W. Kuipers
- de heer R. Ammerlaan

Organisten en/of dirigenten

- de heer W.Hazeu
- mevrouw M. voor 't Hekke
- de heer P. Hopper
- de heer J. Laus
- mevrouw I. Pozdniakova (vanaf maart 2020)
- de heer R. Ram
- de heer W. Voogd

Pastoraal team

- De heer D. Langerhuizen, pastoor
- De heer A. van der Helm, parochievicaris
- De heer J. Rivadeneira Aldás, parochievicaris
- De heer V. Wang SVD, parochievicaris
- De heer J. Eijken, pastoraal werker
- De heer H. van Zoelen, diaken

Het pastoraal team in de parochie

Op 19 januari 2020 nam pastoraal werkster Marijke Witteman afscheid van onze parochie en daarmee ook van het pastoraal team, vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. In de kerk aan de Elandstraat vond een feestelijke Eucharistieviering plaats met aansluitend een geanimeerde receptie, waarbij veel ouders en kinderen aanwezig waren. We zijn Marijke Witteman veel dank verschuldigd voor haar jarenlange inzet, waarin catechese, aandacht voor kinderen en oecumene een belangrijke rol hebben gespeeld.

Zondag 23 februari werd de 20e Internationale Eucharistieviering, voor en door migrantengemeenschappen, in de Marthakerk gevierd. Ook het pastoraal team was in de voorbereiding van deze Eucharistieviering betrokken. Mgr. J. van den Hende ging voor in deze geslaagde jubileumviering met als thema: Ken jij je naasten?

Begon het jaar 2020 hoopvol, begin maart werd steeds meer duidelijk over de impact van het virus op onze samenleving en de gevolgen daarvan, ook voor onze parochie Maria Sterre der Zee. Veel inzet van het pastoraal team werd geblokkeerd door de beperkingen vanwege de corona-epidemie. Had een actieve werkgroep bezinnende vastenwandelingen op de woensdagochtend georganiseerd, vanwege het coronavirus moest er helaas gestopt worden na drie vastenwandelingen, dat was op 18 maart. Ook allerlei geplande catechetische en bezinningsbijeenkomsten konden geen doorgang vinden.

Zo was het ook niet mogelijk dat de Goede Week en Pasen in gezamenlijkheid gevierd konden worden. Tot in juni waren alle Liturgische vieringen afgelast. Via YouTube heeft het pastoraal team in de Veertigdagentijd, in de Goede Week en met Pasen, later ook met Pinksteren, overwegingen en Liturgievieringen op Internet gezet. Was het niet mogelijk om lijfelijk aanwezig de Liturgie te vieren, samen te bidden en te zingen, via deze uitzendingen wilde het pastoraal team met u verbonden zijn om via deze weg het geloof te vieren en te beleven.

Een bijzonder woord van dank is het pastoraal team verschuldigd aan het opnameteam, bestaande uit Celine Timmerman, Teresa en Pieter van der Lubbe, Derek Mekking en Arthur van den Boogaard.

Met veel kwaliteit en toewijding hebben zij de overwegingen en de vieringen uitgezonden via het YouTube kanaal van de parochie.

Op woensdag in de Goede Week bezocht premier Mark Rutte de Haagse Gemeenschap van kerken. Hij wilde horen hoe het met de mensen van de kerken gaat. En wilde ons een hart onder de riem steken en horen welke problemen er zijn. Hij werd ontvangen in de St. Jacobuskerk door o.a. voorzitter Ad van der Helm. In de pastorie van de Jacobuskerk ontmoette hij een zevental vertegenwoordigers van de kerken, onder wie pastoor Dolf Langerhuizen.

Een bemoedigend moment was de gebedsnoveen in de kerk H. Antonius Abt, van 2 tot en met 10 mei 2020. Onze bisschop, Mgr. J. van den Hendel, was graag bereid om de novene te openen. Gedurende negen dagen stond het H. Sacrament ter aanbidding uitgesteld van 14.00 tot 15.00 uur. Steeds was een lid van het pastoraal team aanwezig om voor te bidden.

Iemand die voor het pastoraal team veel heeft betekend, nam na twee jaren werkzaam te zijn geweest in de parochie, op 1 juli 2020 afscheid. Lisette van Oordt, medewerker op het Centraal Parochiesecretariaat. Zij schreef bij haar afscheid: "Ik ontdekte het belang van elkaar persoonlijk kennen, zodat je elkaar snel vindt als je elkaar nodig hebt". Lisette is opgevolgd door Monique Meeussen, die na haar pensionering in november 2020, Lisette is opgevolgd als Hoofd van het Centraal Parochiesecretariaat. Evenals Lisette, is zij aanwezig bij de teamvergaderingen en verzorgt hiervan de verslagen.

De viering van de Eucharistie is wezenlijk voor de opbouw van de Kerk, van onze parochie. De leden van het pastoraal team hebben met assistentie van de Broeders van St. Jan en enkele emeriti de Eucharistievieringen en, indien nodig, de vieringen van Woord- en Communie, met toewijding verzorgd. Op zondag en in de weekdagen. En dat waren er ook in 2020, ondanks alle beperkingen, vele! Behalve de Liturgie behoort ook de catechese tot een belangrijke taak van de leden van het pastoraal team.

Dat komt ook tot uitdrukking door de betrokkenheid van het pastoraal team bij de voorbereiding op de eerste H. Communie. Vanwege de beperkingen en het afgelasten van de Liturgische vieringen in het voorjaar, was het niet mogelijk om de eerste Communievieringen in onze kerken te houden. Som-

mige (H. Jacobus, H. Ignatius, H. Antonius Abt) zijn in het najaar gehouden, anderen verplaatst naar het volgende jaar.

Op 17 september was er op het terrein naast de Antonius Abtkerk een dank-je-wel avond voor alle vrijwilligers die zich in de coronatijd hebben ingezet om de gang van zaken in de kerken goed te laten verlopen: gastvrouwen en gastheren, coördinatoren, leden van beheercommissies en vele anderen. Het pastoraal team was ook aanwezig om hun waardering uit te drukken!

Omdat de parochie Maria Sterre der Zee, waaronder het pastoraal team, een blijvende plaats houdt op het Internet, bleek een professionaliseringsslag nodig. Niet alleen het pastoraal team, ook het opnameteam wilde zich verder laten scholen. Op drie dagen in november gingen pastoraal team en opname-team aan de slag onder leiding van Nachtzon Media en Celine Timmerman vanuit haar eigen onderneming. Een bont scala van onderwerpen werd genoemd, maar hoe ga je dat op een aansprekende manier in beeld brengen? In de advent 2020 is hiervan het eerste resultaat al te zien geweest. Naast alle misère door de corona-epidemie hebben pastoraal team en filmploeg hun creativiteit ontdekt en gezien hoe ze hun kwaliteiten kunnen inzetten. Het wordt vervolgd.

Naast al het hierboven genoemde, is er veel pastoraal werk geweest in 2020. Ouderen en zieken zijn waar nodig en mogelijk, bezocht. Telefonisch en via mails, kaarten of anderszins, is er veel contact geweest tussen pastores en parochianen.

4 Facts & figures

Een kleine selectie uit de kerngetallen van parochie Maria Sterre der Zee:

- 3 paren hebben meegedaan aan de huwelijksvoorbereiding
- 53 dopelingen
- 32 communicantjes
- 15 vormelingen
- 5 huwelijken
- 84 uitvaarten

5 Samenwerking binnen en buiten de parochie

MOC

Het MOC (Multicultureel Ontmoetingscentrum) bestaat sinds 1992 en is een project van de Dr. Ariënsstichting. In 2020 zijn de door het bestuur overgenomen aanbevelingen uit het rapport 'Een noodzakelijke vernieuwing van de (bestuurlijke) aanpak MOC' (2019) verder geïmplementeerd. Een nieuw bestuur is aangetreden, een Raad van Advies is ingesteld, de samenwerking met MARA is geïntensiveerd en er is een start gemaakt met een nieuw meerjarenplan dat leidend zal zijn voor de jaren 2022-2025.

Als basis voor dit meerjarenplan heeft het bestuur een aantal kernpunten voor de verdere ontwikkeling van het MOC vastgesteld, waarbij de kwaliteitszorg wordt versterkt en het aanbod, met respect voor alles wat in het verleden al tot stand is gebracht, waar mogelijk en nodig wordt verbreed, onder de bekende noemers Ontmoeten, Ondersteunen en Opleiden. Het Katholiek Sociaal Denken is en blijft voor het MOC een belangrijke inspiratiebron: omzien naar elkaar en over grenzen heen verbroederen. Hierbij staat de mens altijd centraal en vanuit de verbindende en ondersteunende rol van het MOC worden mensen concreet op weg geholpen hun eigen verantwoordelijkheid te leren dragen.

Ondanks het gegeven dat 2020 voor iedereen, dus ook voor het MOC, in het teken stond van de corona-pandemie, konden gelukkig met de nodige aanpassingen diverse activiteiten worden georganiseerd, samen met de vele vrijwilligers. Ook het MOC heeft in 2020 geleerd om 'digitaal te gaan'. Zo is bijvoorbeeld een deel van de lessen in de Nederlandse taal online gegeven. Ook is het centrum het gehele jaar opengebleven om de Voedselbank blijvend te kunnen faciliteren, hetgeen juist in deze periode heel belangrijk was. Verder is ook in het bijzondere jaar 2020 de samenwerking met de Parochie Maria Sterre der Zee, het bisdom, de gemeente Den Haag en de Stichting Mara en andere organisaties zeer constructief gebleken.

6 Jeugd en gezin

H. Vormsel

In 2020 zijn er veel activiteiten opgeschort door de coronamaatregelen. Vlak voor de eerste lockdown kon de Vormselviering nog gevierd worden. In de H. Paschalis Baylonkerk ontvingen 15 vormelingen op 16 februari 2020 uit handen van emeritus pastoor Kurvers het Heilig Vormsel.

Helaas kon de Vuurdoop in de kathedraal in Rotterdam niet doorgaan. Maar onze Vormelingen ontvingen een digitale groet van de bisschop.

Eerste Heilige Communie

Door de lockdown konden veel vieringen niet doorgaan, waaronder ook de Eerste Communievieringen. Gelukkig konden alle eerder voorbereide communicanten toch nog nu de Eerste Communie ontvangen. Op zondag 6 september ontvingen 4 communicanten uit de Afrikaanse gemeenschap van de Willibrord hun Eerste Heilige Communie. In de Ignatiusgemeenschap kon na de openstelling op zaterdag 19 september de Heilige Communie uitgedeeld worden aan de 9 communicantjes. Op 12 september ontvingen 10 communicantjes in de H. Jacobus hun Eerste Communie. Zondag 27 september waren 9 communicanten in de H. Antonius Abt aan de beurt.

Online Gezinscatechese

Via Zoom kwamen vanaf maart 2020 steeds meer gezinnen samen om elkaar te kunnen blijven ontmoeten en delen in het geloof. Uit verschillende gemeenschappen sloten gezinnen zich aan bij de online catechese vanuit de Jacobusgemeenschap. Twee keer per maand en tijdens de Veertigdagentijd en de Advent zelfs wekelijks, werd er samen met de kinderen en ouders gelezen uit de Bijbel en baden we samen voor de jarigen en eigen intenties. Gemiddeld namen 15 gezinnen deel aan de Zoom-meeting.

Doopvieringen

Elke maand vinden er in de verschillende gemeenschappen gezamenlijke doopvieringen plaats. Lokaal worden deze voorbereid met de ouders tijdens de voorbereidingsavond(en). Door de corona-maatregelen zijn veel geza-

menlijke doopvieringen helaas afgelast, maar is men verschillende keren overgegaan tot individuele doopvieringen, zodat het maximale aantal van 30 kerkgangers niet overschreden werd.

Gezins- en jongerenvieringen

Het jongerenkoor PaMa heeft veel last gehad van de coronamaatregelen, maar luisterde doorgaans de maandelijkse jongerenvieringen in de H. Antonius Abt op.

De Franstalige gemeenschap "Tous les Saints" hield elke eerste zaterdag van de maand in de H. Antonius Abt een speciale jongerenviering. Speciaal voor de Hongaarse gemeenschap was er voor de gezinnen elke eerste zondag van de maand een viering in de Marlotkerk.

Elke derde zondag van de maand hielden zowel de Jacobusgemeenschap als de Ignatiusgemeenschap hun gezinsviering met medewerking van het kinderkoor. Door alle maatregelen hebben deze gezinsvieringen vanaf maart 2020 niet meer plaatsgevonden. Vanaf oktober 2020 zijn de familievieringen in de H. Paschalis Baylonkerk weer hervat. Op Dierendag op 4 oktober en tijdens de Advent op 29 november in samenwerking met een afvaardiging van het kinderkoor.

Financieel verslag 2020

Overzicht inkomsten en uitgaven 2020 en 2019:

	2020	2019
	€	€
.....		
INKOMSTEN		
Bijdragen parochianen voor eigen parochie uit actie Kerkbalans, collectes en overige bijdragen	636.386,-	738.053,-
Bijdragen parochianen voor derden	11.423,-	29.840,-
Opbrengsten uit bezittingen (gebouwen, vermogen)	504.970,-	553.542,-
Functionele inkomsten zoals subsidies	16.236,-	24.492,-
Incidentele baten (bv schenkingen van stichtingen)	55.865,-	55.295,-
Totaal inkomsten	1.224.880,-	1.401.222,-
UITGAVEN		
Salarissen pastoraal team, dirigenten/organisten, kosters en overige persoonskosten	546.516,-	644.382,-
Kosten onderhoud, verzekering, verwarming enz. van kerken, pastorieën en andere gebouwen	393.207,-	432.600,-
Kosten erediensten en pastorale kosten	66.855,-	91.842,-
Verplicht bijdragen w.o. afdracht aan bisdom	144.494,-	160.097,-
Afgedragen bijdragen parochianen voor derden	11.398,-	28.709,-
Beheerkosten (kosten schoonmaak, computers, kopieerap- paraten, porti, telefoon, tijdschriften enz.)	118.977,-	144.585,-
Incidentele lasten en financiële lasten	132.858,-	78.605,-
Totaal uitgaven	1.414.306,-	1.580.820,-
RESULTAAT	- 189.426,-	- 179.598,-

1 Toelichting financieel verslag 2020

Het resultaat van de parochie over het boekjaar 2020 was negatief € 189.427,-. In 2019 bedroeg dit negatief € 179.598,-. We kunnen constateren dat de coronapandemie en de maatregelen die zijn genomen om verdere verspreiding van het virus te verhinderen, waaronder kerksluiting en beperking kerkbezoek, geen dramatisch effect gehad hebben op het financiële resultaat. Uiteraard zijn inkomsten gedaald, maar er zijn ook minder kosten gemaakt. Overigens was voor 2020 een negatief resultaat begroot van € 177.983,-. Het resultaat zal worden afgeboekt van het eigen vermogen van de parochie. Zie ook bijgaand overzicht van inkomsten en uitgaven over 2020 en 2019.

De uitgaven

De uitgaven zijn in 2020 fors gedaald ten opzichte van 2019: van € 1.580.820,- in 2019 naar € 1.414.306 in 2020.

De grootste daling betrof de post Persoonskosten. Eind 2019 is een pastoraal werker met pensioen gegaan. Hiervoor is geen vervanging gekomen. Verder is een organist-dirigent eind 2019 gepensioneerd; vervanging was wel gepland maar niet gelukt in 2020. De daling bedroeg € 97.866,-

De kosten van onze gebouwen zijn ook gedaald. Deze daling is toe te schrijven aan minder noodzakelijk onderhoud en lagere energiekosten.

Door minder kerkbezoek zijn minder kaarsen opgestoken waardoor zowel de kosten als ook de opbrengsten van kaarsen zijn gedaald.

Eveneens door de maatregelen als gevolg van de coronapandemie zijn er minder kosten gemaakt in het dagelijkse beheer zoals bijvoorbeeld kosten voor schoonmaak en kopieerkosten.

Daarentegen heeft de parochie ook extra uitgaven gedaan in het kader van de pandemie. Het ging hierbij om uitgaven voor ondersteuning communicatie, beschermingsmaterialen en (opname)apparatuur. Deze uitgaven zijn geboekt onder Incidentele lasten. Hieronder zijn ook kosten geboekt in verband met een juridisch traject dat in 2020 geëindigd is.

De inkomsten

Onder de Bijdragen van parochianen verstaan wij de inkomsten uit de actie kerkbalans, de collectes en overige bijdragen.

Het is verheugend dat de inkomsten uit de actie kerkbalans zelfs iets zijn gestegen: van € 350.777,- in 2019 naar € 351.693,- in 2020. Daarentegen zijn de inkomsten uit collectes

fors gedaald: van € 231.429,- in 2019 naar € 157.767,-. Hier laten zich het effect zien van de corona-maatregelen. Ook de overige bijdragen van parochianen zijn fors gedaald: van € 155.847,- in 2019 naar € 126.926,- in 2020.

Eveneens door de coronamaatregelen konden onze kerken niet worden verhuurd voor evenementen. Daarom is de opbrengst uit gebouwen (verhuur kerken en overige verhuur) gedaald van € 154.115,- in 2019 naar € 107.509,- in 2020.

Voor wat betreft de inkomsten uit het vermogen is het beleid gehandhaafd dat een vast percentage van het vermogen als opbrengst in de exploitatie wordt opgenomen. De reden hiervoor is dat eventuele grote verschillen in beleggingsresultaten téveel schommelingen kunnen veroorzaken in de jaarlijkse exploitatie, hetgeen ongewenst is. Het vaste percentage (netto 3,5%) wordt eenmaal per drie jaar herzien. In 2020 bedroeg de opbrengst op basis van het vaste rendementspercentage na aftrek van kosten € 330.255,- en in 2019 € 334.174,-. De opbrengst uit het vermogen is essentieel om de continuïteit van de parochie mogelijk te maken.

Verder heeft de parochie ook in 2020 enkele substantiële donaties ontvangen van aan de parochie gelieerde stichtingen zoals de stichting Domus Aurea (€ 40.000,-) en de Van Sonsbeekstichting (€ 5.000,-). Deze donaties zijn geboekt onder Incidentele baten, samen met enkele andere incidentele baten. Heel veel dank gaat uit naar deze stichtingen voor hun bijdrage.

2 Diverse

Eind 2019 heeft de parochie een start gemaakt met de invoering van digitaal doneren. Steeds vaker komt het voor dat gelovigen geen cash geld hebben voor een bijdrage, maar wel willen doneren. Inmiddels is in 4 kerken een donatiezuil geïnstalleerd en in de Lourdeskapel in Scheveningen. Met de donatiezuil kan een donatie worden gedaan per pinpas. Gelovigen weten inmiddels de weg naar de donatiezuilen te vinden. Verder heeft de parochie betaling per QR/Tikkie ingevoerd zodat op elke plek een digitale donatie gedaan kan worden met gebruik van een mobiele telefoon. Ook hiervan wordt, zij het nog met mate, gebruik gemaakt.

Helaas heeft de parochie in 2020 geen legaten ontvangen. Mede daardoor is het legateren aan de parochie nadrukkelijk onder de aandacht van onze parochianen gebracht.

3 Conclusie

Er werd vooraf benauwd uitgekeken naar de mogelijke financiële gevolgen voor de parochie van de coronamaatregelen. Het zwarte scenario is niet uitgekomen. Dit danken we in grote mate aan onze trouwe parochianen die onder alle omstandigheden zich verantwoordelijk voelen voor het voortbestaan van de parochie en daar hun financiële bijdragen aan willen geven. Het bestuur is er al die parochianen zeer dankbaar voor.

Verder mag de parochie zich gelukkig prijzen met het bezit van een substantieel vermogen waarvan de opbrengsten eveneens onontbeerlijk zijn voor het voortbestaan.

Het bestuur kijkt met vertrouwen naar de toekomst. De parochie beschikt over een fantastische groep vrijwilligers. Samen met hen kunnen we de organisatie actief houden. Daarom spreekt het bestuur zijn grote dank uit naar ieder die op een of andere wijze een bijdrage levert om het mooie werk van de parochie voort te zetten.

H.C.P.J. van Ruijven, penningmeester

Uitgave: Parochie Maria Sterre der Zee, juni 2021
Foto's: Dolf Langerhuizen (cover), Max Koot (p.1), Fam. van der Sluijs (p.4),
Lisette van Oordt (p.4), Monique Meeussen (p.6), Derek Mekking (p.7),
Franck Voncken (p.19)
Layout: Bovenwijs
Drukwerk: Repro Van de Kamp